

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

KHÓA LUẬN CỬ NHÂN QUẢN LÝ VĂN HÓA
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ CHÍNH SÁCH VĂN HÓA

QUẢN LÝ LỄ HỘI CHỢ ĐÌNH BÍCH LA
XÃ TRIỆU ĐÔNG, HUYỆN TRIỆU PHONG,
TỈNH QUẢNG TRỊ

<i>Giảng viên hướng dẫn</i>	: PGS.TS. Phan Văn Tú
<i>Sinh viên thực hiện</i>	: Nguyễn Thị Ngọc Giang
<i>Lớp</i>	: QLVH 12B
<i>Khóa học</i>	: 2011 - 2015

HÀ NỘI - 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận của mình, trước tiên em xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất đến các thầy cô giáo trong trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã trang bị hành trang, kiến thức bổ ích cho em trong suốt quá trình học tập và thực hiện bài khóa luận này. Đặc biệt xin trân trọng gửi lời cảm ơn đến thầy giáo PGS.TS Lê Văn Tú trưởng khoa Quản lý văn hóa nghệ thuật, người trực tiếp hướng dẫn tận tình cho em trong suốt quá trình làm bài khóa luận.

Em cũng xin cảm ơn đến Ban quản lý di tích đình Bích La, Phòng Văn hóa – Thông tin Triệu Phong đã nhiệt tình cung cấp tài liệu và thông tin giúp em hoàn thành bài khóa luận này.

Mặc dù rất cố gắng nhưng do hạn chế về kiến thức và thời gian nên khóa luận không thể tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong sự đóng góp ý kiến của quý thầy cô và bạn bè để bài viết được hoàn thiện hơn nữa.

Xin trân thành cảm ơn!

Sinh viên

Nguyễn Thị Ngọc Giang

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ LỄ HỘI VÀ TỔNG QUAN VỀ XÃ TRIỆU ĐÔNG, HUYỆN TRIỆU PHONG, TỈNH QUẢNG TRỊ.....	8
1.1 Một số khái niệm.....	8
1.1.1 Lễ hội	8
1.1.2 Lễ hội truyền thống	11
1.1.3 Quản lý	13
1.1.4. Quản lý lễ hội.....	14
1.2 Quan điểm của Đảng và Nhà nước về công tác quản lý lễ hội.....	15
1.3 Khái quát về di tích đình Bích La xã Triệu Đông.....	19
1.3.1 Điều kiện tự nhiên và đặc điểm kinh tế - văn hóa – xã hội của xã Triệu Đông	19
1.3.2 Đình Bích La – không gian diễn ra lễ hội.....	21
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ LỄ HỘI CHỢ ĐÌNH BÍCH LA, XÃ TRIỆU ĐÔNG, HUYỆN TRIỆU PHONG, TỈNH QUẢNG TRỊ.....	23
2.1 Lễ hội chợ Đình Bích La.....	23
2.1.1 Nguồn gốc, lịch sử hình thành lễ hội	23
2.1.2 Các nghi lễ trong lễ hội	25
2.2 Công tác tổ chức và quản lý lễ hội chợ Đình Bích La	29
2.2.1 Công tác triển khai chỉ đạo	29
2.2.2 Công tác tổ chức lễ hội	30
2.2.3 Tuyên truyền phổ biến các văn bản về quản lý lễ hội.....	33
2.2.4 Quản lý lễ hội	35
2.3 Đánh giá công tác quản lý lễ hội.....	39
2.3.1 Những điểm mạnh.....	39
2.3.2 Những hạn chế và nguyên nhân.....	42

Chương 3: GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ LỄ HỘI CHỢ ĐÌNH BÍCH LA	45
3.1 Phương hướng phát triển quản lý lễ hội trong những năm tới.....	45
3.2 Giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội chợ Đình Bích La	46
3.2.1 Hoàn thiện cơ cấu bộ máy tổ chức và quản lý lễ hội	47
3.2.2 Hoàn thiện nội dung chương trình tổ chức lễ hội	48
3.2.3 Chú trọng bảo tồn giá trị của lễ hội.....	49
3.2.4 Công tác tuyên truyền, phổ biến các văn bản quy định của lễ hội	50
3.2.5 Đẩy mạnh công tác quản lý bảo vệ cảnh quan di tích và lễ hội.....	52
3.2.6 Tăng cường quản lý dịch vụ, vệ sinh môi trường trật tự công cộng.....	53
3.2.7 Đẩy mạnh công tác xã hội hóa.....	54
3.2.8 Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, khen thưởng và xử lý vi phạm trong hoạt động lễ hội.....	56
KẾT LUẬN.....	57
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	58
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Từ xưa đến nay, dù ở bất cứ thời điểm nào thì văn hóa vẫn là nền tảng tinh thần của xã hội là nhựa sống của mỗi quốc gia, dân tộc: “ Văn hóa là sợi chỉ đỏ xuyên suốt toàn bộ lịch sử của dân tộc, nó làm nên sức sống mãnh liệt, giúp cộng đồng dân tộc Việt Nam vượt qua biết bao sóng gió và thác ghềnh, tưởng chừng như không thể vượt qua được, để không ngừng phát triển và lớn mạnh” (Phạm Văn Đồng). Nhận thức được tầm quan trọng của văn hóa trong tiến trình phát triển của dân tộc, đặc biệt ngày nay việc tiếp nhận những luồng văn hóa mới đã và đang đưa nước ta đứng trước những cơ hội và thách thức lớn. Thiết nghĩ, việc nghiên cứu lễ hội truyền thống là một việc làm có ý nghĩa lý luận và thực tiễn cao bởi lễ hội cổ truyền luôn là bản thông điệp giàu sức chuyên tải các giá trị nhân văn, giàu ý nghĩa về tín ngưỡng tâm linh và có sức lan tỏa lớn. Lễ hội chính là thái độ thể hiện lòng biết ơn “ Uống nước nhớ nguồn” và sự ngưỡng vọng, tôn vinh của người đời sau đối với công lao và đức độ của tổ tiên, anh hùng dân tộc.

Lễ hội chợ Đình Bích La (thôn Bích La, xã Triệu Đông, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị) mà tôi nghiên cứu là một lễ hội truyền thống tiêu biểu cho nền văn hóa làng xã Việt Nam, lễ hội được ra đời và tổ chức trên mảnh đất “ Địa linh nhân kiệt”, đặc biệt đây là lễ hội còn lưu giữ những nét đẹp trong văn hóa tâm linh của người Việt. Đến với lễ hội mỗi người sẽ được hòa mình vào không gian văn hóa của Lễ - Hội - Chợ nơi mà mỗi người sẽ được tham gia lễ cầu rùa, lễ cầu may và mua cho mình một con gà đất - biểu tượng của lễ hội...cùng lắng nghe những bản hùng ca về lịch sử khai ấp lập làng , về nguồn gốc hình thành lễ hội, để hiểu thêm những nét đẹp trong sinh hoạt văn hóa tâm linh của người Việt, góp phần thể hiện hương sắc văn hóa dân tộc.

Vấn đề đặt ra là công tác tổ chức và quản lý đã phù hợp với truyền thống văn hóa dân tộc, phong tục tập quán địa phương cũng như giữ gìn, phát huy được các giá trị văn hóa truyền thống và giải quyết tốt những vấn đề phát sinh trong khi lễ hội diễn ra. Do đó, cần phải nghiên cứu, tìm hiểu về công tác tổ chức và quản lý lễ hội để góp phần làm phong phú thêm kho di sản văn hóa Việt Nam trong thời hiện nay. Bản thân tôi là một người con được sinh ra và lớn lên trên mảnh đất Quảng Trị - một tỉnh thuộc miền Trung của Tổ quốc với bề dày lịch sử và có nhiều nét văn hóa đặc sắc. Hơn nữa, tôi là một người học tập, nghiên cứu về văn hóa tôi nhận thấy vấn đề nghiên cứu và tìm hiểu về lễ hội truyền thống ở địa phương mình là việc làm cần thiết để góp phần nâng cao chất lượng tổ chức lễ hội cũng như bảo lưu và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc. Trên cơ sở những lý do trên tôi quyết định chọn đề tài: ***“Quản lý lễ hội chợ Đình Bích La xã Triệu Đông, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị”*** làm đề tài khoá luận của mình.

2. Mục đích nghiên cứu

- Nghiên cứu hệ thống hoá lý luận về lễ hội, quản lý lễ hội.
- Nghiên cứu, đánh giá thực trạng tổ chức, quản lý, sự tự quản của nhân dân trong lễ hội.
- Trên cơ sở phân tích các ưu điểm và hạn chế, cơ hội và thách thức của công tác quản lý lễ hội chợ Đình Bích La, để nêu ra các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý lễ hội.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu:
 - + Lễ hội chợ Đình Bích La
 - + Thực trạng công tác tổ chức và quản lý lễ hội chợ Đình Bích La
- Phạm vi nghiên cứu:

Lễ hội chợ Đình Bích La xã Triệu Đông, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị

4. Phương pháp nghiên cứu

- + Nghiên cứu tài liệu
- + Điền dã thực tế
- + Trao đổi, phỏng vấn
- + Phân tích, tổng hợp

5. Đóng góp của đề tài.

+ Thông qua đề tài góp phần chuyển tải, kế thừa và phát huy các giá trị nhân văn, cũng như ý nghĩa tín ngưỡng tâm linh của lễ hội dân gian truyền thống đến với đông đảo những người dân Việt Nam.

+ Nghiên cứu lễ hội còn góp phần xây dựng và phát triển đa dạng hệ thống loại hình du lịch (du lịch lễ hội) trong chiến lược phát triển kinh tế tỉnh nhà.

6. Kết cấu của bài khoá luận

Ngoài phần mở đầu và mục lục, kết luận, tài liệu tham khảo, phụ lục ảnh, đề tài có bục cục gồm ba chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận về quản lý lễ hội và tổng quan về làng Bích La, xã Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị

Chương 2: Thực trạng quản lý lễ hội chợ Đình Bích La, xã Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị

Chương 3: Giải pháp nâng cao hiệu quả trong quản lý lễ hội chợ Đình Bích La

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phan Hữu Dật - Nguyễn Văn Toàn (1992), *Lễ hội truyền thống trong đời sống xã hội hiện đại*, Nxb Văn hóa dân tộc, Hà Nội.
2. Ngô Thị Kim Doan (2003), *Những lễ hội Việt Nam tiêu biểu*, Nxb Văn hóa – Thông tin.
3. Huỳnh Thị Dung (2004), *Chợ Việt*, Nxb Từ điển bách khoa.
4. Nguyễn Đăng Duy (1997), *Văn hóa tâm linh*, Nxb Hà Nội.
5. Nguyễn Khoa Điềm (1994), *Giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc*, Nxb Văn hóa dân tộc.
6. Cao Đức Hải (2010), *giáo trình quản lý lễ hội và sự kiện*, Nxb Đại học quốc gia, Hà Nội.
7. Nguyễn Huy Hiệu (2003), *Một thời Quảng Trị*, Nxb Văn hóa – Văn nghệ
8. Nguyễn Hoàn (2010), *Người Bích La thương nhớ cội nguồn*, Nxb Đồng Nai.
9. Đinh Gia Khánh (1989), *Văn hóa dân gian – những lĩnh vực nghiên cứu*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
10. Nguyễn Quang Lê (1992), *Một số suy nghĩ về nguồn gốc và bản chất của lễ hội cổ truyền dân tộc*, Nxb Văn hóa dân gian, Hà Nội
11. Thu Linh (1982), *Hội – Một hình thức sinh hoạt văn hóa truyền thống*, Tạp chí nghiên cứu nghệ thuật, Hà Nội.
12. Trần Bình Minh (2000), *Những tương đồng giữa các lễ hội hội cổ truyền Đông Nam Á*, Viện Nghiên cứu Văn hóa và Nxb Văn hóa Thông Tin, Hà Nội.
13. Phạm Quang Nghị (2005), *Bảo tồn phát huy di sản văn hóa phi vật thể ở Việt Nam*, Nxb Viện Văn hóa – Thông tin, Hà Nội.
14. Nguyễn Tri Nguyên (2004), *Bản chất đặc trưng tín ngưỡng dân gian trong lễ hội cổ truyền Việt Nam*, Tạp chí Di sản Văn hoá.
15. Dương Văn Sáu (2004), *Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch*, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội
16. Ngô Đức Thịnh (1999), *Mấy nhận thức về lễ hội cổ truyền*, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật.
17. <http://trieuphong.quangtri.gov.vn/>